

Retningslinjer for tilskudd til tiltak i beiteområder

Salangen kommune 2025-2028

Innhold

Bakgrunn	2
Organisering og prosess	2
Bruk av utmarksbeiter i Salangen	2
Hvilke tiltak omfatter ordningen?	3
Vilkår for tilskudd	4
Retningslinjer for prioritering mellom søknader	4
Veiledende enhetspriser til kostnadsoverslag.....	4
Hvordan søke?	5
Søknadsfrist:.....	5

Bakgrunn

Forvaltningen av tilskudd til tiltak i beiteområder ble overført fra Statsforvalteren til kommunene fra 01.01.20. Ordningen skal bidra til god beitebruk gjennom infrastruktur i beiteområdene, og er hjemlet i forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder.

[Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder](#) har følgende formål:

Formålet med tilskuddet er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene.

Se [Landbruksdirektoratets nettside](#) for nytt regelverk, hvordan søke mm.

Økonomisk ramme for tilskuddsordningen tildeles fra kommunal- og moderniseringsdepartementet til Statsforvalterembetene, og Statsforvalteren fordeler midlene videre til kommunene. Det er kommunene som prioriterer søknadene og innvilger tilskudd. Kommunene kartlegger og melder inn behov for midler til Statsforvalteren, deretter fastsettes søknadsfristen for ordningen. Søknadsfristen skal lyses ut på kommunens nettsider. De lokale retningslinjene skal fastsette hvilke tiltak som vil bli prioritert ut fra hva som er formålstjenlige tiltak for utmarksbeitinga i kommunen.

Organisering og prosess

Salangen kommune har hatt retningslinjer for tilskudd til tiltak i beiteområder for 2022-2024.

Avdeling landbruk har utarbeidet nye retningslinjer for tilskudd til tiltak i beiteområder for 2025-2028 for Salangen kommune. Det er lagt faglige vurderinger til grunn for fastsetting av retningslinjene, og disse bygger på tidligere retningslinjer.

Det er ikke krav om at retningslinjene sendes ut på høring hos faglagene og ikke krav at retningslinjene forankres politisk i kommunen.

Avdeling landbruk fastsetter dermed retningslinjene for 2025 - 2028.

Bruk av utmarksbeiter i Salangen

Salangen kommune har utmarksbeiter med svært god kvalitet, og det er derfor gode forutsetninger for å drive matproduksjon basert på lokale ressurser. Beiting i utmark ivaretar dessuten det åpne kulturlandskapet og artsmangfoldet knyttet til denne naturtypen.

De fleste sauebruk i kommunen er medlemmer i Øvre Salangen sankelag og ett er medlem i Nordsia sausankelag SA. I 2024 var det totalt 4620 sau og lam og 113 geiter på beite i utmarka. Videre er det om lag 117 storfe på utmarksbeite i kommunen.

Beiteområdene er vidstrakte, og i flg kart i Kilden hos NIBO fra organisert beitebruk beiter sau tilhørende Salangen også i Lavangen og Bardu.

Kart finnes på <https://kilden.nibio.no/> utmarksbeiter - beitelagsgrenser

Det er en stor fordel for organiseringa at beitebrukerne er relativt konsentrert med overlapping av beiteområdene på hhv nord og sørsida av Salangsvassdraget. Men de store og utstrakte beiteområdene gjør likevel at det daglige tilsynet og sanking er utfordrende. Det kan være år med utfordring med tap til rovvilt. For beitebrukerne i Salangen er det til stor hjelp med elektronisk overvåkingsutstyr når det er har oppstått uro i beiteområdet som følge av rovvilt. Med stor tetthet av beitedyr på færre aktive bruk vil det og dukke opp mulige konflikter pga manglende gjerdehold, og det er i den senere tid satt opp ett sperregjerde i Bekkebotn med ferist. Det er og gitt tilskudd til sanke- og skilleanlegg.

Hvilke tiltak omfatter ordningen?

Det kan gis tilskudd til investeringer i faste installasjoner og annet utstyr knyttet til beitebruk i utmark, samt tidsavgrensede planleggings- og tilretteleggingsprosjekter. Innenfor disse rammene kan tilskudd gis til alle tiltak som fremmer beitebruken i et område.

Ulike typer faste og mobile investeringstiltak kan være (listen er ikke uttømmende):

- Sperregjerder
- Ferister
- Bruer
- Gjeterhytter
- Sanke- og skilleanlegg
- Anlegg/rydding/ utbedring av drifteveier
- Saltsteinsautomater
- Transportprammer
- Elektronisk overvåkingsutstyr (radiobjeller, lammenoder, merkesavlesere, findmysheep, droner mv.)
- Elektronisk gjerde (Eks. av typen Nofence)

Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter kan være ulike typer prosjekter som retter seg mot organisering og tilrettelegging av utmarksbeitene for god og effektiv beitebruk. Dette kan bl.a. omfatte:

- Planlegging og prosjektering av faste installasjoner
- Ny organisering av beitelag og utmarksbeiteområder
- Prosjekttrettet arbeid for stimulering til økt beitebruk og rasjonell utnyttelse av beitene
- Tidsbegrenset utprøving av nytt utstyr som kan bidra til effektiv og god beitebruk
- Utarbeidelse av planer (beitebruksplan, tiltaksplan, beredskapsplan mv.) for utmarksbeite

- Vegetasjonskartlegging

Vilkår for tilskudd

- Tilskudd gis til beitelag og andre former for organisert samarbeid der det drives næringsmessig beitedrift. Næringsmessig beitedrift vil normalt innebære at dyra går minst 5 uker på utmarksbeite og at mer enn halvparten av medlemmene i lag eller forening har rett til produksjonstilskudd.
- Tilskudd kan tilsvarende gis til enkeltforetak som har rett til produksjonstilskudd der hvor det grunnet naturgitte eller driftsmessige forhold ikke ligger til rette for samarbeid. Bakgrunnen for dette er strukturendringene i landbruket.
- Foretak som driver næringsmessig beitedrift, men som ikke har rett til produksjonstilskudd, kan ikke gis tilskudd med hjemmel i forskriftens ordinære vilkår. Dersom slik virksomhet bidrar til utnyttelse av beiteområder som ellers ikke ville blitt brukt eller for øvrig bidrar til å oppfylle forskriftens formål kan kommunen vurdere å gi dispensasjon, jfr. forskriftens § 9.
- Det er en forutsetning for tilskudd til faste installasjoner at det er innhentet tillatelser fra eller avtaler med grunneiere eller andre som har rettigheter i det aktuelle beiteområdet, og som kan tenkes å bli berørt av tiltaket. I områder der tiltaket vil berøre reinbeiteinteresser må det dokumenteres at reinbeitedistriktet har uttalt seg, eller har fått anledning til å uttale seg.
- Oppføring og vedlikehold av gjerder i utmark kan være søknadspliktig etter plan- og bygningsloven, ta kontakt med Salangen kommune for å avklare dette.

Retningslinjer for prioritering mellom søknader

1. Søknader om elektronisk overvåkingsutstyr som letter det daglige tilsynet og gir ei mer effektiv sanking.
2. Søknader som øker/gir ny bruk av utmarksbeitene.
3. Annet.

Veiledende enhetspriser til kostnadsoverslag

Eget arbeid	350 per time
Eget arbeid med traktor og henger e.l.	500 per time
Nettinggjerde /topptråd, ferdig oppsatt. Løs grunn	Ca. 60 kr pr løpemeter (mer om det er mye fjellgrunn)
Sluse med fast port (Y- og U-form)	Ca. 2000 kr per stk.
Gjerdeklyv	Ca. 1000 kr per stk.
Grind	Ca. 2000 kr per stk.

Satsene er basert på veiledende enhetspriser for SMIL-tiltak 2020 utarbeidet av tidligere Fylkesmannen i Agder og Viken.

Hvordan søke?

Elektronisk søknadsskjema ligger på Altinns nettside, papirskjema kan også skrives ut fra Landbruksdirektoratets nettside. Skjemaet fylles ut, signeres og sendes sammen med eventuelle vedleggsbrev til kommunen. I tilfeller der et tiltak vil strekke seg over to eller flere kommuner sendes søknaden til kommunen som er mest berørt av tiltaket. Når et tiltak som har fått tilskudd er gjennomført skal kommunen kontrollere at tiltaket er utført som planlagt. Deretter kan tilskuddet utbetales.

Søknadsfrist:

30. april